

Четири уметници-Македонки и нивните прослави во светот

Впечатоците за 2011 година на Љупка Делева од Венеција, Елпида Хаџи Василева од Брајт Јани Гелевска од Лондон и Верџа Коваческа од Цирих

Катерина Богоева

Четири македонски уметници кои живеат и работат во странство - Љупка Делева, Елпида Хаџи Васи Верџа Коваческа и Жани Гелевска денониве на тема Нова година ни открија дел од себеси. Го отсли на овој пат не на платно, својот начин на прославување и доживување на новогодишните и божиќни празници, а ги замоливме да издвојат и некоја своја изложба, но и изложби на други автори од 2011 година.

Љупка Делева неодамна стана и мајка, така што во оваа прилика премиерно ја објавуваме нејзината фотографија со синот Николо. „Нова година во Венеција обично се слави со свечена вечера“, рече т „На менито најмногу има риба и морски специјалитети: рижото, лазањо со риба, риба во рерна и др но кога ќе отчука полноќ, се служи леќа (симболот за благодат) и музето или котекино (еден вид м варена салама од мелено месо). По вечерата, без разлика дали таа е дома, во ресторан или можеби пријатели, со прошек и стаклени флут чаши, се излегува надвор на кали и пијациети и се гледа огнон при што се наздравува со пријателите. Но, можеби и со случајните туристи, а така обично и се раѓа нови пријателства“. Делева посочи дека другата алтернатива за дочек во Венеција е организираната забавна програма на плоштадот „Сан Марко“.

Таа ја издвои својата изложба реализирана во март, излогот на венециската „Вас art gallery“, по пово годишнината од обединувањето на Италија каде што презентирала печатена фотографија од видео с 2005 година. Ја потенцираше „прекрасната“ дружба со дел од членовите на „Зеро“ кои учествуваа н годинешното Венециско биенале, но како „своје најфино дело“, сепак, го издвои доаѓањето на Никол нејзиното семејство и не заборава на читателите на „Утрински“ да им посака берикетна 2012 година

Елпида Хаџи Василева, која живее и работи во Брајтон, а без посебен план за новогодишен дочек, н во првите реченици, како и Делева, ја спомена содржината на планираната трпеза.

„Ќе се собереме со друштво, десетина пријатели во домашна атмосфера. По договор и со листа за ја секој од нас има задача да подготви еден до два оброка, така што очекувам да направиме една мала со многу разновидни јадења и колачи.

По полноќ ќе излеземе во локалните бабови во Брајтон. Минатата година ја дочекавме во еден од попознатите клубови „Funky Buddha Lounge“, кој се наоѓа на самиот брег. Беше прекрасно, а кога си со добро друштво не е важно каде си“, рече оваа уметница која од презентациите на своите дела во Велика Британија и Македонија, ја издвои изложбата „Инхерентна убавина“, што се одржа во Музеј галеријата во нејзиниот роден град, Кавадарци. „Минатата година таа беше отворена во галеријата „Јавна соба“ во Скопје, а во Кавадарци се отвори со новата поставка. Тоа е еден од моите омилени проекти, прво самостојно претставување во Македонија и во родниот град, а моето семејство, најблиските пријатели, колегите и роднините имаа можност во „живо“ да видат едно од моите дела“. Елпида Хаџи Василева ги издвои за годинава и изложбите на Грајсон Пери во „Бритиш музеум“ во Лондон, напомувајќи дека ја обожува: http://www.britishmuseum.org/whats_on/exhibitions/grayson_perry.aspx, како и проектот на Сења Камерик и Анри Сала: http://www.artangel.org.uk/projects/2011/1395_days_without_red/about_the_project/1395_days_without_red1

На Жани Гелевска, новогодишните и божиќните празници и се врзани за Лондон, но со носталгија и за Скопје

„Новогодишната елка е нешто незаменливо во сите домови, се' се случува околу неа, почнувајќи од декорирањето, оставањето подароци и слушањето божиќна музика. Нашата елка ја декориравме цели три недели пред Божиќ“, рече Гелевска, а меѓу другото, посочи дека и божиќните прошетки во Лондон се сметаат за многу важен настан за празниците. „Почнувајќи од денот кога се палат светилките на Трафалгар сквер, па во деновите што следуваат, секој дел од градот е некако поинаку обележан со својот декор. На различни делови од него се пеат божиќни песни или се изведуваат панто-претстави, на кои особено не можат да им одолеат децата. Нашето семејство наутро се собира околу елката и ги отвора подароците, а околу пладне имаме божиќен ручек, традиционално со полнета мисирка, со зеленчук, но не се заборава и пудингот што се подготвува барем еден месец претходно. Тој претставува висококонцентрирано сушено овошје, потопено во бренди“, рече уметницата, која чувствуваше потреба да напомене дека и, покрај се', Божиќ на моменти и личи на натпревар во мудро заведување на луѓето. „Израсната сум во Скопје и секогаш кога ќе се каже Божиќ, веднаш си спомнувам на утринските коледарски песни и посети на комшиите и најблиските. Кога бев поголема, почнав да ги посетувам и огновите на Бадник, а сето тоа ми буди голема носталгија“, си спомена таа.

Жани Гелевска ја нарече 2011 година бурна, со значајни настани за презентација на сопственото творештво. Ја издвои самостојната изложба во ноември во скопската галерија „Око“, но и изложбата во галеријата „Carré d'Artiste Lille“ во пешачката зона на францускиот град Лил, отворена во божиќниов период. Од изложбите во Лондон за годинава, пак, ја издвои изложбата на дела на Пол Гоген, презентирани во галеријата „Тејт модерн“.

Верџа Коваческа, која живее, пак, во Цирих, го издвои огнометот во овој град, напомувајќи дека самата нема посебна традиција за празниците.

„Секоја година на полноќ на Нова година центарот на Цирих се претвора во помалку театарен простор, каде што уличните светилки истовремено, со силен ек се гасат, а по неколку минути започнува дваесетминутно шоу со огномет. Огнометот е навистина импресивен и за мене претставува одлично испраќање на Старата и дочекување на Новата година“, ги опиша своите доживувања, Коваческа.

Нејзината изложба „Две и пол соби“ неодамна беше отворена во „Мала станица“, а токму оваа изложба уметницата и ја издвои од годишните свои презентации.

„Затоа што таа претставува заокружување не само на оваа година, туку и на проектите презентирани во неа: „Прошетки“, „Форсирани акции“ и „Студио бр. 4“. Изложбата дава една покомплетна слика за моето творештво и во неа се опфатени трите главни елементи од мојата практика: просторот, публиката и современите медиуми“, рече Коваческа, која од многуте годишни изложби што би сакала да ги издвои, сепак, како за ново доживување се одлучи за изложбата во музејот „Ритберг“ во Цирих, на слики од индиски уметници од 1100 до 1900 година. „Изложбата понуди сеопфатен преглед на целата историја на индиското сликарство, од начинот на изработка на сликите, до положбата и улогата на уметниците во индиското општество и, секако, различните стилови зафатени во тој период. Интересно беше да се види изложба на мајстори кои не потекнуваат од западните земји, како и уметност во која се вреднуваат деталите и малиот формат“, потенцираше по овој повод Верџа Коваческа.

Статијата е прочитана 1619 пати.

[Испрати коментар](#)